

NEVELÉSTUDOMÁNY – HORIZONTOK ÉS DIALÓGUSOK

ABSZTRAKTKÖTET

XIX. ORSZÁGOS NEVELÉSTUDOMÁNYI KONFERENCIA

Pécsi Tudományegyetem BTK Neveléstudományi Intézet
Pécs, 2019. november 7-9.

XIX. Országos Neveléstudományi Konferencia

Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet
Pécs, 2019. november 7-9.

**NEVELÉSTUDOMÁNY –
HORIZONTOK ÉS DIALÓGUSOK**

ABSZTRAKTKÖTET

Szerkesztette:

Varga Aranka

Andl Helga

Molnár-Kovács Zsófia

MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság

PTE BTK Neveléstudományi Intézet

Pécs, 2019

AZ EXTRAKURRIKULÁRIS ÉS A SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉGEK ÖSSZEFÜGGÉSEI A LEMORZSOLÓDÁS OKAIVAL

VÁRADI JUDIT – DEMETER-KARÁSZI ZSUZSANNA – KOVÁCS KLÁRA –
DUSA ÁGNES RÉKA

Debreceni Egyetem

judit.varadi.06@gmail.com

Debreceni Egyetem

zsuzsanna.karaszi@gmail.com

Debreceni Egyetem

kovacs.klarika87@gmail.com

Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért

agnesdusa@gmail.com

Kulcsszavak: lemorzsolódás, extrakurrikuláris, szabadidős tevékenységek, vallásosság

Napjainkban az oktatáspolitikai törekvései között a lemorzsolódók arányának csökkentése az egyik legfőbb prioritás. A tömegesedés bár lehetővé tette egy szélesebb hallgatói réteg számára a felsőoktatás világába való bejutást, egyidejűleg a lemorzsolódás arányát is növelte. Ma már nemcsak a közoktatás területén, hanem a felsőoktatásban is fontos problémának bizonyul, mivel egyéni, intézményi és társadalmi szinten is veszteséget okoz (Szemerszki, 2018). A lemorzsolódás lehetséges okainak feltárása jelentősen hozzájárulhat a probléma releváns kezelésének kialakításához. Előadásunk célja feltérképezni a lemorzsolódás okai és az extrakurrikuláris, szabadidős tevékenységek, civil csoporttagságok lemorzsolódás indokaival kapcsolatos összefüggéseit. Kutatásunk elméleti háttérében azokra a korábbi kutatási eredményekre alapozunk, melyek szerint a közösségi, civil kapcsolathálókhöz tartozás erősíti a tanulmányok sikeres befejezése melletti elkötelezettséget (Pusztai, 2011; 2013), a készségeket, képességeket fejlesztő extrakurrikuláris és szabadidős tevékenységek, illetve tanulás pedig hozzájárulnak az inkorporált kulturális tőke növekedéséhez (Bourdieu, 1998). Elemzéseinkhez a kutatóközpontunk 2018-ban végzett kérdőíves kutatása során készült adatbázist használtuk fel (DEPART 2018), melynek keretében hólabda módszerrel 605 lemorzsolódott hallgatót kérdeztünk meg országos szinten. Az elemzés első lépésében klaszteranalízist használva négy lemorzsolódási csoportot különítettünk el. Eredményeink azt mutatják, hogy a tanulmányi kötelezettségek elhanyagolása a szakban és továbbtanulásban csaldók körében szoros összefüggést mutat az értékpreferenciák eltolódásával, a szórakozással, bulizással töltött idő megnövekedésével. Szintén megállapíthatjuk, hogy a lemorzsolódók csekély számban vesznek részt a különböző extrakurrikuláris tevékenységekben és civil csoportokban, s a részvétel, valamint a vallásosság különböző formái nem állnak összefüggésben a lemorzsolódás okaival. A nyelvvizsgára való felkészülés érdekében vállalt extrakurrikuláris terheket, vagyis az idegennyelv-tudást a felsőoktatás nem tudja hasznosítani, a szabadidejüket nyelvtanulásra áldozó hallgatók legnagyobb arányban a tanulmányi okok miatt lemorzsolódók és a felsőoktatási tanulmányaikban csaldó fiatalok között található. A tanulmányi okok miatti lemorzsolódók körében magasabb arányban voltak civil szervezeti tagok, míg az anyagi okok miatti lemorzsolódókat erőteljesebben vonzották a politikai szervezetek. Eredményeink felhívják a figyelmet arra is, hogy az intézmények kevésbé tudnak a hallgatók igényeinek megfelelő extrakurrikuláris lehetőségeket biztosítani. A szabadidős tevékenységek elemzése arra is figyelmeztetett, hogy a prevenció programokban célszerűen kell hangsúlyt fektetni a tanulmányi kudarcok kezelésére, mert a bulizást, a nagy mennyiségű alkoholfogyasztást a tanulmányi kudarcok és csaldóság kiváltotta stressz előli menekülőútként azonosítottuk.